

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

*Miren Areitioaurtena Isasi-Isasmendi
Lanas*

*Ermua Bizkaia
(1921-2003)*

Aurkibidea

Biografia

Ermuan jaio zen 1921ean. Bere ama Bernardak, tren-geltokiaren erromarak igo eta jaisteko ardura zuen; senide guztiak "Erromaretakuak" bezala ezagutu izan badituzte ere, berari Miren "Lanas" deitu izan zaio, artilea saldu eta jertseak egiteko dendatxo bat zabaldu zuenetik Izelaieta kaleko lehen pegoran. Niceto Onandia Telleria ermuarrarekin ezkondu eta 5 seme-alaba izan zituen. Kantuen letretarako memoria aparta zuen eta Maria Bengoetxea Isasi-Isasmendi, Maria "Txindurri" bere lehengusinarekin Arrate Irratiko eta Euskadi Irratiko saio ugaritan parte hartu izan zuen kantu eta kontuok aiereratuz. `Eibar kantuan´ liburuan ere bien kantu-testigantza dator jasota. Euban hil zen 2003ko otsailaren 25ean. Hizkera: ermuarrera.

Zintak

ERM-122

- **Proiektua:** Ermuko eta Mallabiko "Drogetenitturri" aldizkaria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 1999-05-10
- **Iraupena:** 30 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

ERM-128

- **Proiektua:** Ermuko eta Mallabiko "Drogetenitturri" aldizkaria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 2001-04-03
- **Iraupena:** 40 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

ERM-144

- **Proiektua:** Ermuko eta Mallabiko "Drogetenitturri" aldizkaria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 1994-03-06
- **Iraupena:** 46 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

ERM-145

- **Proiektua:** Ermuko eta Mallabiko "Drogetenitturri" aldizkaria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti

- **Data:** 1994-03-06
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

ERM-173

- **Proiektua:** Ermua eta Eitzako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aranberri Odriozola, Fernando
- **Data:** 1995-12-20
- **Iraupena:** 58 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Aranberri Odriozola, Fernando

ERM-180

- **Proiektua:** Ermua eta Eitzako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aranberri Odriozola, Fernando
- **Data:** 1995-12-29
- **Iraupena:** 14 min
- **Euskarria:** Audio Analog

ERM-188

- **Proiektua:** Ermua eta Eitzako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aranberri Odriozola, Fernando
- **Data:** 1995-12-29
- **Iraupena:** 64 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Emalea:** Aranberri Odriozola, Fernando

ERM-215

- **Proiektua:** Euskadi Irratia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Beloki, Tere
- **Data:**
- **Iraupena:** 31 min
- **Euskarria:** Audio Analog

Pasarteak

1. Erregeetako kanta

- **Erref:** ERM-173/001
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:

<p>Gabonetako kanta, Erregeetan abesten zutena.</p>

2. Kanta abertzalea, Sabino Arana aipatuz

- **Erref:** ERM-173/003

- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:06:00. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

Sabino Arana goratzeko kantu abertzalea.

3. Kanta abertzalea

- **Erref:** ERM-173/004
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:06:40. **Bukatu:** 00:07:13
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

Kantu abertzalea.

4. "Belarrimotz entzun zazu" kanta

- **Erref:** ERM-173/005
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:07:13. **Bukatu:** 00:07:39
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

Kanpotik etorritakoei eskainitako abesti abertzalea.

5. Gabonetako menua eta giroa

- **Erref:** ERM-173/007
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:08:04. **Bukatu:** 00:10:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Irrati saio baterako grabazioa denez, elkarriketatzailleak aurkezpene egin du. Mariak bere gaitzizena aipatzen du: Maria Txindurri. Menbrilloa jateko pozez egoten ziren gabonetan. Jaiotza ipintzen zuten. Oilaskoa eta intxaur-saltsa jaten zuten gabonetan. Afalostean kantuz eta dantzan ibiltzen ziren.

6. Mattin Txiki tabernan

- **Erref:** ERM-173/009
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:10:37. **Bukatu:** 00:11:18
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Mattin Txiki izeneko tabernan, gizonen kantuan egiten zuten meriendatu eta hizketan egin bitartean.

7. "Ai, hori begi ederra!" eta "Kattalin" kanta

- **Erref:** ERM-173/010
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:11:18. **Bukatu:** 00:12:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bestelako kanta

Laburpena:

Gabonetan eta bestela ere abesten zituzten kanta hauek.

8. "Uso txuria" kanta

- **Erref:** ERM-173/011
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:12:46. **Bukatu:** 00:14:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bestelako kanta

Laburpena:

Sarri abesten zuten kanta hau Mariak eta Mirenek, gabonetan eta bestela ere bai.

9. "Allando, allando" gabon kanta

- **Erref:** ERM-173/012
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:14:23. **Bukatu:** 00:16:59
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Gabon kanta

Laburpena:

<p>Ermuan abesten duten gabon kanta. Urteberri egunean abesten zuten etxerik etxe. Anekdotak bat kontatzen du.</p>

10. Gabon bezperako pregoia eta gabon afaria

- **Erref:** ERM-173/013
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:16:59. **Bukatu:** 00:18:54
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Danbolinjoleak pregoia jotzen zuen gabon bezperan, ate aurreak garbitzeko aginduz. Bakailaua errekan beratzen edukitzen zuten afaltzeko. Eskailuak errekan hartzen zituzten botilarekin.

11. "Belenen sortu da" gabon kanta

- **Erref:** ERM-173/015
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:19:41. **Bukatu:** 00:20:03
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:

<p>Gabon kanta.</p>

12. Amak erakutsitakoak

- **Erref:** ERM-173/016
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:20:03. **Bukatu:** 00:21:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Etxean abesten zituzten amarekin. Erdaldunak guardia zibilak eta irakasleak izaten ziren, eta haiei gaztelerazko "Madre hay un niño en la puerta" abesten zieten, amak erakutsitakoa.

13. "Hor goiko tenpluan" kanta

- **Erref:** ERM-173/017
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:21:10. **Bukatu:** 00:23:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:

<p>"Hator, hator" ere betidanik abestu izan dute. Amarekin ikasten zituzten kantak.</p>

14. Ezkondu beharreko bertsoak

- **Erref:** ERM-173/019
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:23:19. **Bukatu:** 00:24:51
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Ettxeginari ikasitako kanta.

15. "Hau da gabaren zoragarria" gabon kanta

- **Erref:** ERM-173/020
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:24:51. **Bukatu:** 00:25:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Gabon kanta

Laburpena:

<p>Beti abesten omen zuten gabonetan.</p>

16. "Amak ezkondu ninduen" kanta

- **Erref:** ERM-173/022
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:26:36. **Bukatu:** 00:27:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bestelako kanta

Laburpena:

Ama-alaben arteko elkarriketa kontatzen duen kanta. Euskarazko antzerkia egiten zuten Ermuan.

17. Neskazarrei buruzko kanta

- **Erref:** ERM-173/023
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:27:30. **Bukatu:** 00:28:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Bestelako kanta

Laburpena:

Sarri abesten zuten.

18. "Erregeak datoz" gabon kanta

- **Erref:** ERM-173/024
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:28:56. **Bukatu:** 00:31:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kanta » Gabon kanta

Laburpena:

<p>Olentzerori buruzko kanta ikasi dituzte. Erregeei buruzko kanta hauxe abesten zuten.</p>

19. Gabonetako afaria

- **Erref:** ERM-173/026
- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 00:31:08. **Bukatu:** 00:34:44

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Intxaur-saltsa prestatzerako orduan kantuz aritzen ziren. Familia bati buruzko anekdota kontatzen du. Bixigua etxe guztietan jaten zuten. Gerra garaiko gertakizun bat kontatzen dute. Olio-azak jaten zituzten gabonetan.</p>

Transkripzioa

- Miren: Ba "bueno ama", bueno, danak dia itxuria zaharrak guk esaten doguzenak eta.. bueno...

- Eta noiz hasten zarete...

- Mi.: Eta "txistiak esan bihar douz" ta "¿Vas a contar los de siempre?", [...].

- Noiz hasten zarete kantuan gabon gauean, adibidez? afaldu ta berehala?

- Maria: Afaldu ta berihala.

- Mi.: Bai! Buenooo! Lehenau ba intxor-saltsia itteko prestatzen.

- Ma.: Goixaldera...

- Mi.: Badakizu, zerak, intxorrak apurtu, apartau ta holan zerekin kirri-karra...

- Ma.: Botilla batekin...

- Mi.: Ta harek itten ba kantuan egoten giñan! kantuan beti! beti kantuan.

- Ma.: Ta esaten dotsut, ba, gure auzokuak ze itten eben. Ba aitta... aittakin bizi zian seme-alaba batzuk; amarik ez eken, hilda gaztetan. Ta aittak intxaurrak eta sagarrak ba zakutxo batzuetan goiko laratzian esegitta eukitzen zittuan. Ta gabon egunian aittak ya subilak-eta preparatzen zittuan, sua eitteko, beheko sua. Ta esaten otsen seme-alaberi: "Bueno, gaur berakatz-saldia bakarrik bazkaltzeko". Ta, ba, zain egoten zian anai-arrebok, aittak noz bajatuko harek intxaurrak eta sagarrak, zuritzeko, konpota eitteko sagarrekin. Bostak aldian-edo bajatzen zittuan eta kutxillotxu bi zorrotz-zorrotz einda emoten otsezen seme-alaberi, azala kentzeko sagarreri. Aittak esaten otsen: "Honek zorrotz-zorrotzak daoiz ta kontuz, e! Azala mehe kendu gero sagarrari! Ta Balbina zan, ta Julio zan anaia. Ta Balbinak kontatzen eban: "Gu berakatz-saldia janda bakarrik gosiak egoten gintzazen ta harek sagar-azalak danak jaten giñuzen, Juliok [...]".

- Dena gutxi, ezta?

- Mi.: Jatekua be dana zan diferentia.

- Ma.: Buenooo...!

- Mi.: Bixigua etxe... leku guztietan eoten zan, ez zan oingo moduko karua. Ba ez dakit... Neri akordatzeko jata gerra-denporan hamen frentia euan, ezta? Eibartik honutz giñan alde batekuak eta Elgoibartik harutz... Ta gure aitta, zelan hona arraiñik ez zan etortzen -Gabonak pasau genduzen gerratian-, ba Durangora juan zan oiñazian, bixigua ekartzera. Ze hain zan inportantia bixigua jatia! Eta hainbeste bixigukin oiñez etorri zan. Orduan ez eguan [...] gerra-denporan geuazen, ta...

- Eta jokuan egiten ahal duzue?

- Mi.: Buenooo!

- Ma.: Bai, oin be eitten dou ta! Bueno, jokuan...! Ta orixo-azia zan beste gauza bat.

- Mi.: Baitta.

- Ma.: Gure ama hasten zan, Arrate... Nik Kepe nekan aizta bat, Kepe eban

izena. Ta... Jatorra zan, e! Bueno..! Jatorra! Ta gure ama hasten zan, ba, sukaldia jaso bazkalonduan ta ontzixak garbittu ta dana ta azak txikitzen. "Ene, amaa! –zenbat bider esaten otsan– Ene, amaa! Gabonak eta... azak jan bihar douz?!". Ba bostetarako hasten zan orixo-aziori ipintzen; ba seiretarako, 8retan edo 9retan jateko, mela-mela. Ene! orixo-aza bako etxerik ez euan! Ez, orixo-aziori...

- Mi.: Ointxe be badaoz, e? Nire lehengosiña batek esaten dau bere seme-alabak derrigor biher izaten dabela: "Ama, hori ez laga ein barik, e?" ta olixo-azia beti jaten ei dabe, ointxe be bai.

- Bai, lehentxoago ere hori esan diguzu, bai.

- Ma.: Bai. Gure... zera, nik alaba bat Vitorixan bizi dot, Maite, ezta? Ta haren gizona, ba esan dotsutena, haxe rubixua, ta harek esaten dotsala beraaz ezkondu zala. Ba harek urtero ipintzen dabe, bai Gabon egunian eta bai Urtebarri egunian, e? Orixo-azia beti-beti-beti.

20. Txitxirritoka, karta jokoak

- **Erref:** ERM-173/027
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:34:44. **Bukatu:** 00:36:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Gabonetan karta jokoan briskan, bateko urrera, txitxirritoka... Txitxirritoka zela jolasten den kontatzen du. Musean ere jokatzen zuten.

21. Pazko eguneko txistea

- **Erref:** ERM-173/028
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:36:33. **Bukatu:** 00:40:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Telebistarik eta irratirik ez zegoen lehen. Etxerako arerioak direla uste dute. Lehenago afalostean txisteak kontatzen aritzen ziren. Mariak txiste bat kontatzen du.</p>

22. Abade txikiaren txistea

- **Erref:** ERM-173/029
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:40:04. **Bukatu:** 00:41:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Txistea kontatzen du Mirenek.</p>

23. Mutilzaharraren txistea

- **Erref:** ERM-173/030
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:41:10. **Bukatu:** 00:42:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Txistea kontatzen du Mariak.

24. Urko-goikoa baserriko kontu barregarria

- **Erref:** ERM-173/031
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:42:47. **Bukatu:** 00:45:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Mariak kontatzen du txistea.

25. Mutilzahar baten ezkontzako txistea

- **Erref:** ERM-173/032
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:45:34. **Bukatu:** 00:46:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Mariak kontatzen du pasartea barrez.</p>

26. "Gure amama ganbaran dago" kanta

- **Erref:** ERM-173/033
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:46:24. **Bukatu:** 00:47:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Sarri kantatzen zuten kanta.

27. "Gabon gaboneta" kanta

- **Erref:** ERM-173/034
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:47:16. **Bukatu:** 00:47:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Gabon kanta

Laburpena:

<p>Gabon kanta.</p>

28. "Nere maitea" eta "Txomin eta Bartolo" kanta

- **Erref:** ERM-173/035
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:47:57. **Bukatu:** 00:49:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako kanta

Laburpena:

Kantari beste zati bat gehitzen diote.

29. Eibarko pilotariaren kontu barregarriak

- **Erref:** ERM-173/036
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:49:34. **Bukatu:** 00:51:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdota, kontakizunak

Laburpena:

<p>Marino pilotariari gertatutako pasarte barregarriak.</p>

30. "Eibartikan urten genduan" bertso sorta

- **Erref:** ERM-173/037
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:51:34. **Bukatu:** 00:52:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

Eibartarrek kantatzen duten abestia, gerrako ibilerak kantatzen dituenak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-28

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com